

Reactie netwerk zorg- straf

BNZS LNZS RNZS &

Veilig Thuis Politie OM RvdK 3RO JenV

Samen werken aan veiligheid in de aanpak van huiselijk geweld
en kindermishandeling bij de samenloop van zorg en straf.

Ontwikkelagenda Veiligheid voorop

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Uitwerking	4
1. Knelpunten erkend	4
2. Opdracht van groot belang	4
3. Dilemma op meedoen	4
4. Methodiek goed gekozen	5
5. Pas op de plaats in de kwartiermakersfase	5
6. Ernstige zorg bij toekomstscenario	5
7. Intensieve samenwerking als parallel hoofdscenario	6
8. Netwerk zorg-straft	7

Samenvatting

Hierbij treft u de reactie van het netwerk zorg- straf, een intensieve samenwerking van Veilig Thuis, de politie, het Openbaar Ministerie (hierna: OM) de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: RvdK) en de reclassering (hierna: 3RO) met als doel de aanpak van huiselijk geweld (hierna: HG) en kindermishandeling (hierna: KM) bij de samenloop van zorg en straf te verbeteren¹. In de hier voorliggende reactie hebben we vanuit de intensieve netwerk-samenwerking onze gemene deler afgestemd². Als organisaties reageren we ook ieder afzonderlijk vanuit organisatieperspectief.

Vanuit het netwerk zorg- straf onderschrijven wij het nut en de noodzaak van de opdracht om tot vereenvoudiging van de jeugd- en gezinsbescherming te komen. Sterker nog, de ervaren knelpunten zijn herkenbaar in het brede veld van zorg & veiligheid. We willen ten volle en opgavegericht meewerken en bijdragen aan verbeterlagen vanuit de bedoeling: veiligheid en groei voor kinderen en volwassenen in de gezinnen die het aangaat. In dat licht onderschrijven wij ook de uitgangspunten van de verbetering: er is samenhangende hulp en ondersteuning voor het hele gezin, er zijn minder professionals bij een gezin betrokken, professionals werken samen in multidisciplinaire teams en de werkwijze is begrijpelijk en transparant voor het gezin.

De kwartiermakersfase en het toekomstscenario als hoofdscenario geven waardevolle aangrijpingspunten om tot verbeterlagen te kunnen komen. Echter, we verhouden ons ook kritisch tot het enkele scenario dat nu voorligt. De geringe uitwerking van de visie en methodiek op de brede 0-100 aanpak, onze ernstige zorg over de ingrijpende gevolgen van een nieuwe stelselherziening, de uitwerking in een toekomstig scenario en het daarbij ontbreken van een verdiepende uitwerking op de belangrijke kritische succesfactoren en randvoorwaardelijke condities geven daar voeding aan.

We brengen in dat de uitwerking van een parallel scenario tegemoet komt aan de opdracht om vanuit scenariodenken tot het meest optimale scenario te kunnen komen. Parallel scenario is het verbeteren en vereenvoudigen middels intensieve samenwerking vanuit de huidige praktijk en het realiseren van al dan niet ingrijpende maatregelen die dan nodig blijken. Wij hebben – met breed draagvlak en samen op met het Programma *Geweld hoort nergens thuis* – afgelopen jaren op deze wijze concrete en werkzame resultaten geboekt. Dit komt niet alleen tegemoet aan de opdracht, het doet daarnaast recht aan de bedoeling en het is nodig opdat wij ons werk goed kunnen (blijven) doen. De *Visie gefaseerd samen werken aan veiligheid* is hierbij een gedeelde en sterke basis³.

Wij stellen onze ervaring op dit parallelle scenario ten volle beschikbaar om zo tot een verdiepingsslag op de opdracht te komen die – in wisselwerking met de opbrengsten uit de kwartiermakersfase tot nu toe- naar onze overtuiging zal leiden tot een meer optimaal (lees: effectief en efficiënt) scenario ten behoeve van de vereenvoudiging van de jeugd- en gezinsbeschermingsketen.

¹ Een korte uitleg en concrete informatie over het netwerk zorg -straf en de *Ontwikkelagenda Veiligheid voorop* treft u hier: [Veiligheid voorop \(programma GHNT\) | VNG](#)

² Vanwege de krappe consultatieperiode is het niet gelukt vanuit alle tien regionale netwerken straf-zorg input te krijgen. De gemeenschappelijke deler op regionaal, landelijk coördinerend en landelijk bestuurlijk niveau was desondanks groot en is verwerkt in deze reactie.

³ De *Visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid* is voor de brede aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling op visie en methodiek ontwikkeld vanuit de grondleggers Van Arum/Vogtländer en in samenwerking met het Programma *Geweld hoort nergens thuis*: [visie_gefaseerd_samenwerken_aan_veiligheid_januari2021.pdf \(vng.nl\)](#)

Uitwerking

1. Knelpunten erkend

De knelpunten die ten grondslag liggen aan de opdracht om tot een vereenvoudiging van de kind- en gezinsbeschermingsketen te komen, zijn herkenbaar voor alle organisaties in het netwerk zorg-straft. Sterker nog, ze overlappen voor een groot deel de knelpunten in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling bij de samenloop van zorg en straf⁴. Ook breder, in het brede spectrum Zorg & veiligheid (denk bijvoorbeeld aan personen met verward gedrag) herkennen we de knelpunten⁵. In de onderscheiden reacties van de partners in het netwerk zorg-straft gaan we daar verdiepend op in.

2. Opdracht van groot belang

De opdracht voor de kwartiermakersfase kent 3 kernvragen: Hoe kan de kind- en gezinsbescherming eenvoudiger gemaakt worden? Hoe kan er effectief en systemisch vanuit het perspectief van het kind en het gezin worden gewerkt? Wat hebben de betrokken professionals nodig om het gezin op een passende manier te ondersteunen? Wij willen ten volle opgavegericht meewerken aan de uitvoering van deze opdracht en grijpen de uitnodiging en kans die daartoe nu in de consultatiefase is gedaan, gemotiveerd en betrokken aan. Wij onderschrijven daarbij ook de uitgangspunten: er is samenhangende hulp en ondersteuning voor het hele gezin, er zijn minder professionals bij een gezin betrokken, professionals werken samen in multidisciplinaire teams en de werkwijze is begrijpelijk en transparant voor het gezin⁶.

3. Dilemma op meedoen

In de netwerkoverleggen waarin we het Toekomstscenario bespreken en onze reactie afstemmen, ervaren we een dilemma op 'meedoen'. De daadwerkelijke vereenvoudiging van de jeugd- en gezinsbescherming is een stip op de horizon waar we ons bij aan willen sluiten, intrinsiek betrokken en vanuit de meerwaarde van onze eigen en onze gezamenlijke professie. Maar we willen ons, naast de waardering voor de waardevolle aangrijpingspunten, ook kritisch kunnen verhouden tot de huidige uitwerking van het toekomstscenario en vanuit onze ervaring en ontwikkeling als netwerk zorg-straft met frisse blik aanvullende en ook andere mogelijkheden aandragen om tot de gewenste vereenvoudiging te komen.

⁴ Zie daarvoor onder meer de belangrijk rapportage op het onderzoek dat de Inspecties J&V en G&J gezamenlijk in 2019 samen uitvoerden n.a.v. een stalkingzaak: [Inspectieonderzoek naar de aanpak van de stalking door Bekir E. | Rapport | Rijksoverheid.nl](#). Alle betrokken organisaties hebben de uitkomsten erkend, vanuit integrale samenwerking verbeterlagen ingezet en boeken daarin inmiddels structurele resultaten.

⁵ En wordt er – bijvoorbeeld vanuit de VNG en VLOT - gewerkt aan verbeterlagen die houvast geven, zie [Dezelfde bouwstenen, verschillende bouwwerken: opbrengsten regiopilots zorg en veiligheid | VNG](#).

⁶ Zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/20/kamerbrief-over-perspectief-voor-de-jeugd>

4. Methodiek goed gekozen

Resultaatverwachting van de kwartiermakersfase is te komen tot een schets van hoofdsenario's voor de realisatie van de verschillende (te onderzoeken) functionaliteiten op basis van het (te ontwikkelen) beoordelingskader, lessen uit het buitenland en Nederland, de pilots en een verkenning van het juridisch instrumentarium. Een nadere verkenning van de hoofdsenario's in termen van (financiële) randvoorwaarde, verantwoordelijkheden, sturings- en toezichtmechanismen, gewenst schaalgrootte en IV/IT moeten leiden tot een keuze en verdieping van het meest gewenst scenario⁷.

Scenariodenken is een krachtige methodiek voor de aanpak van complexe en veelzijdige opgaven met meerdere onzekere einden⁸. De kracht van scenariodenken is dat krachten gebundeld worden en kennis gedeeld om op basis van gezamenlijke duiding met elkaar tot een beperkt aantal scenario's te komen. Door deze scenario's uit te werken en naast elkaar af te wegen ontstaat er in de meeste gevallen ofwel een gedragen voorkeur voor 1 van de scenario's ofwel een nieuw samengesteld scenario dat beter is dan de oorspronkelijke. Juist deze methodiek geeft ons nu de mogelijkheid te kunnen reageren vanuit de bedoeling, onze ervaring te kunnen delen en erop te vertrouwen dat juist het bij elkaar brengen van meerdere perspectieven tot beter resultaat gaat leiden.

5. Pas op de plaats in de kwartiermakersfase

Bekende valkuilen in het scenariodenken is dat er te snel voor slechts één scenario wordt gekozen of er een welles-nietes ontstaat tussen verschillende scenario's. Tal van andere belangen dan het inhoudelijk belang kunnen daar debet aan zijn. Wij willen daarvoor waken. Niet of/of, maar en/en leidt tot het meest optimale scenario.

De kwartiermakersfase heeft geleid tot één hoofdsenario, het toekomstscenario. Het is een ontwerp voor een toekomstige aanpak, die tot stand moet komen door onder meer een herinrichting van de jeugdbescherming in een regionaal centrum voor veiligheid: het samenvoegen van de RvdK, Veilig Thuis en de GI's.

Uit de documentatie en onze betrokkenheid blijkt niet dat er conform de opdracht andere hoofdsenario's zijn uitgewerkt en afgewogen en welke de overwegingen daartoe zijn geweest. Dit terwijl onder meer de uitwerking van het beoordelingskader, de pilots en de evaluatie van Athena op de pilots daar wel aanleiding toe geven⁹. Het roept bij ons de vraag en het verzoek op het gesprek daarover aan te gaan.

6. Ernstige zorg bij toekomstscenario

Wij maken ons vanuit het perspectief van het netwerk zorg-straft ernstige zorgen over het nu voorgelegde scenario. De belangrijkste pijnpunten zijn:

- Het ontbreken van een heldere en methodisch uitgewerkte visie op de brede 0-100 aanpak die wordt voorgesteld met hierin begrepen de verbinding zorg en straf.
- Het ontbreken van een stevige onderbouwing op het nut en de noodzaak van de vergaande stelselherziening die in het toekomstscenario als onontkoombaar wordt voorgesteld en uitgewerkt ten aanzien van de inrichting van de regionale centra voor veiligheid.
- Afgezien van nut en noodzaak missen we de verbinding op de inhoud en hebben we ernstige zorg over de lange periode van (rechts-)onzekerheid en negatieve impact als gevolg van de voorgestelde structuurwijziging op de kinderen en gezinnen die het aangaat, op de professionals op wiens schouders de zoveelste reorganisatie terecht komt (denk ook aan uitstroom en uitval) en op de impact op de aanpak en de samenwerking.
- De uitwerking van het scenario in een ontwerp in de toekomst in plaats van een gefaseerde verbetering op basis van ervaring en verbeterlagen in het hier en nu van de praktijk.
- Het ontbreken en vooruitschuiven van een eerste uitwerking van de noodzakelijke en kritische randvoorwaarden (zoals bestuurlijke inbedding, juridisch kader, informatiemanagement, beschikbaarheid van -specialistische- hulp, schaalgrootte, financieringsstructuur) die moeten helpen om tot de juiste afweging van scenario's te komen.

⁷ Zie [Kamerbrief bij Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁸ In de aanpak HG en KM bij samenloop zorg-straft gebruiken wij de methodiek veelvuldig, bijvoorbeeld als er wél sprake is van dreigend gevaar en hoogrisico, maar er (nog) geen escalatie van geweld is of er (nog) geen verdachte is aangehouden. Zie hiervoor onder meer: [bundel_actieoverleg.pdf \(vng.nl\)](#).

⁹ Zie [Onderzoek Athena Instituut naar de jeugdbeschermingspilots - Zorg voor de Jeugd · Zorg voor de Jeugd](#)

7. Intensieve samenwerking als parallel hoofdscenario

Het belang van zorgvuldige besluitvorming rechtvaardigt naar ons idee de opgave om parallel aan het toekomstscenario een tweede hoofdscenario uit te werken in de vorm van intensieve netwerk-samenwerking en verbeterlagen vanuit het hier en nu (*in het werk aan het werk*). De herkenning en overlap van knelpunten, het werken vanuit de bedoeling, het stevige commitment op en draagvlak voor de verbeteropdracht, de kracht van scenariodenken, onze ernstige zorg over het nu geschetste toekomstscenario en de waardevolle ervaring en reeds geboekte resultaten vanuit intensieve samenwerking in de huidige praktijk onderbouwen deze insteek.

Er zijn tal van ontwikkelingen en praktijkvoorbeelden die de uitwerking van dit hoofdscenario voeden. Naast onze ervaring in het netwerk zorg- straf en verschillende van de pilots Zorg voor jeugd, wordt in veel meer gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden de praktijk van intensieve netwerk-samenwerking beproefd en verbeterd. Ook het Programma *Geweld hoort nergens thuis* (hierna: Programma GHNT) ondersteunt die verbeterpraktijk intensief¹⁰.

De recente publicatie van het Verweij-Jonker Instituut toont door diepgaand longitudinaal onderzoek aan dat door intensieve samenwerking en gerichte en op elkaar afgestemde inzet van de expertise, taken en bevoegdheden van de verschillende betrokken organisaties in steeds meer gezinnen de spiraal en patronen van geweld kunnen worden doorbroken. Het is een kwestie van lange adem, maar we zijn op de goede

weg¹¹. Het rapport is een belangrijke bron om in het kader van scenariodenken volgende verbeterlagen in te zetten en beide hoofdscenario's uit te werken om te kunnen komen tot het meest optimale scenario.

Het verdiepend uitwerken van de twee hoofdscenario's gaat leiden tot een beter voorstel voor besluitvorming op het meest optimale scenario. Hierin moet in ieder geval het volgende tot uitwerking komen:

- Werken vanuit een heldere visie en methodiek, geënt op de bedoeling en leren en ervaren vanuit de praktijk wat werkt.
- De wijkteams verder versterken met inzet van de ontwikkelde tools vanuit PGHNT.
- Samen werken in wisselende teams van professionals, systeemgericht, methodisch, op verschillende momenten in de loop van de zaak.
- Verder verbeteren van de verbinding zorg en straf in de aanpak, met de daarbij betrokken organisaties; dit betekent ook meer oog voor inzet van het recht (rechtszekerheid, rechtsbescherming en mogelijkheden van het strafrecht om straf mét zorg toe te passen voor situaties waar een meer dwingend kader nodig is om de veiligheid te kunnen herstellen).
- Regionaliseren van de samenwerking bij de meer complexe problematiek (zoals combinatie met verstandelijke beperking, verslaving, armoede, psychiatrie en emotionele verwaarlozing, forensische zorg).
- De aanpak en methodiek verbreden naar alle problemen van onveiligheid die betrokkenen in situaties van huiselijk geweld kunnen ondervinden, ook als er geen kinderen in het gezin zijn (denk aan

partner geweld, (ex-)partnerstalking, eerge relateerd geweld, ouderen mishandeling, seksueel misbruik, financiële uitbuiting, intiem terreur).

- Vanuit verschillende invalshoeken samen werken aan ontdebellen, ontlasten, feitelijkheid, taal en begrip, regie, communicatie en samenwerking in plaats van overdracht. Doorontwikkelen en duurzaam borgen van werkprocessen op het niveau van de integrale samenwerking in plaats van herstructureren van de organisaties.
- Het inzetten van de 4 uitgangspunten uit het beoordelingskader en de ervaringen en het evaluatieonderzoek op de pilots Zorg voor jeugd als verdiepend voor de uitwerking van beide scenario's.
- Uitwerken van een stevige onderbouwing op informatie-uitwisseling zowel ten aanzien van de juridische aspecten van gegevensverstrekking en gegevensverwerking voor de werkprocessen in de samenwerking als voor de aspecten t.a.v. informatievoorziening in termen van IM en IV¹². Inzetten van de praktijkervaring waarin de samenwerking gericht is op het inzetten van het juiste samenstel bestuurs-, straf- en civielrechtelijke interventies^{12,13}.
- Voorafgaand aan de besluitvorming in de Tweede Kamer uitwerken van de belangrijke randvoorwaarden voor realisatie van het meest optimale scenario.

Op al deze items hebben we reeds vanuit intensieve samenwerking ontwikkeling gerealiseerd, ervaring opgedaan en (deel-)resultaten geboekt die helpend kunnen zijn. Die brengen we graag in. Sterker, de praktijk leert ons dat wij het bovengenoemde nodig hebben om

¹⁰ Zie hiervoor uitgebreid: [Geweld hoort nergens thuis | VNG](#)

¹¹ Zie: [Kwestie van lange adem - Verweij-Jonker Instituut](#)

¹² Denk bijvoorbeeld aan de optimale inzet van het Tijdelijk Huisverbod (bestuursrecht) in de gevallen waar sprake is van dreigende escalatie of zorgmijdend gedrag (inzet van strafrecht als stok achter de deur) en de aanwezigheid van kinderen in het gezin (civiele beschermingsmaatregelen). Denk ook aan de aanpak MDA++, ontwikkeld vanuit het Programma GHNT: [Tools \(programma GHNT\) | VNG](#).

¹³ Zie hiervoor onder meer het Interventiepalet dat voor en door professionals is opgesteld en nu wordt verdiept met korte uitleg en verwijzing per interventie: [interventiepalet_januari2021_inzs.pdf \(vng.nl\)](#)

ons werk goed te kunnen (blijven) doen.

Hieronder beschrijven we tot slot kort het netwerk zorg- straf, met als doel een opstap te maken naar meer en gezamenlijke betrokkenheid op de volgende stappen in het scenariodenken waarin aangrijpingspunten uit de kwartiermakersfase én uit de netwerk-ervaring waardevol zijn.

8. Netwerk zorg- straf

Het netwerk zorg- straf is een intensieve samenwerking die als doel heeft de vroegtijdige aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling bij de samenloop van zorg en straf te verbeteren. We werken en verbeteren vanuit de bedoeling: veiligheid voorop voor de betrokkenen, of het nu gaat om situaties van acute onveiligheid die om direct ingrijpen vragen of om situaties waarin met betrokkenen en ondersteuning aan het gezin wordt gewerkt aan risicogestuurde en herstelgerichte zorg.

In het netwerk werken we nauw samen, ieder vanuit de eigen wettelijke taak, bevoegdheid en deskundigheid. We stemmen af wie wat doet, hoe we dit doen, en waar we elkaar kunnen versterken ten dienste van de veiligheid van de betrokkenen. Regievoering en gedeeld eigenaarschap gaan samen op.

Operationele samenwerking vindt plaats vanuit de 26 Veilig Thuis organisaties en de 10 arrondissementen (politie, OM, RvdK en 3RO)¹⁴. Gaandeweg leren we inmiddels wat de juiste schaalgrootte is om verbeterlagen te kunnen realiseren. Tactisch en strategisch stemmen we op de verbeterlagen in het werk af in 10 regionale netwerken zorg- straf en in het landelijk coördinerend en het landelijk bestuurlijk netwerk. In het bestuurlijk netwerk is het ministerie van JenV actief, nauw en ondersteunend betrokken en participeren ook het ministerie van VWS, de VNG en de programmadirecteur *Geweld hoort nergens thuis*.

Om effectief te kunnen verbeteren zijn we aan het werk als lerend netwerk: we focussen op wat in de praktijk nodig blijkt om beter werk te leveren en ondersteunen daarbij het oplossend vermogen van de professionals. We halen lessen op door afstemming en onderzoek, bekrachtigen die waar nodig landelijk en dragen ze vervolgens breed uit. We maken werkzame principes breed toepasbaar¹⁵. Dat doen we sinds 2018 op concrete, resultaat- en oplossingsgerichte verbeterlagen, verenigd in de *Ontwikkelagenda Veiligheid voorop* (zie noot 1). Denk daarbij aan operationele verbeterlagen als Samen op in acuut (situatie van crisis), actie-overleg (situaties van dreigend gevaar en hoogrisico), HG met VT & ZSM (samenloop bij aangehouden verdachten) en de aanpak van strafbare KM (samen op vanaf de melding, de taxatie en het onderzoek)¹⁶. Het perspectief van de betrokkenen ligt besloten in de visie en de methodiek Gefaseerd samenwerken aan veiligheid (noot 3).

Het onderzoek door Significant¹⁷ naar de impact van de Ontwikkelagenda laat zien dat de ingezette verbeteringen complementair zijn aan elkaar en bijdragen aan de aanpak van HG en KM bij de samenloop zorg en straf.

Niet alleen in de dagelijkse praktijk werken we aan verbetering. We werken bijvoorbeeld ook aan onze organisatie specifieke en integrale deskundigheidsbevordering, op verschillende manieren. In de dialoog tussen de kwartiermakers en het regionale netwerk zorg- straf Limburg noemden we de casusreviews als voorbeeld van hoe we leren, op alle niveaus van

¹⁴ Concrete uitwerking van de verbeteractiviteiten zoals Samen op in acuut, actieoverleg, HG met VT & ZSM en samenwerken bij strafbare kindermishandeling treft u in de digitale bundels op de VNG-site: [Veiligheid voorop \(programma GHNT\) | VNG](#)

¹⁵ Principes die in de praktijk werkzaam blijken als: werken vanuit de bedoeling, systeemgericht, vroegtijdig, gelijktijdig, actiegericht, complementair, wederkerig, geënt op onderzoek en veiligheidsbeoordeling, vanuit wettelijke taken en bevoegdheden, kennen en gekend worden, begrijpen en begrepen worden. Zie voor onderzoek en uitwerking noten 15 (praktijk) en 18 (onderzoek).

¹⁶ De praktijk is treffend in beeld gebracht door collega's in Limburg: [Samenwerken bij huiselijk geweld en kindermishandeling on Vimeo](#)

¹⁷ Zie: [impactanalyse_ontwikkelagenda_veiligheid_voorop_november2020_significant.pdf \(vng.nl\)](#)

samenwerken. De professionals van het regionaal netwerk zorg-straft Oost-Nederland organiseerden 20 mei een webinar over de – lessen en verbeterlagen op de - aanpak van stalking¹⁸. En het lukt om de visie, de methodiek en de ontwikkelde integrale werkprocessen op de samenwerking in het reguliere aanbod van opleidingen op te nemen. Sterker nog, we leiden meer en meer professionals vanuit verschillende organisaties samen op¹⁹.

Omdat we zelf beter weten wat werkt en daar uitvoering aan geven, lukt het sinds 2020 steeds beter om samen op te trekken met de partners in de brede aanpak van HG en KM, zoals op operationeel niveau met het lokale veld, de sociale wijkteams, de hulpverlening, de GI's, maar ook bijvoorbeeld de ggz, de medische zorg of het onderwijs. En tactisch-strategisch met de Zorg- en veiligheidshuizen, de gemeenten, de bestuurlijke governance en de regionaal projectleiders van het Programma GHNT.

Deze manier van verbeteren levert, naast verbeterlagen op de aanpak voor de gezinnen die het aangaat, de volgende voordelen op:

- Werken vanuit de bedoeling versterkt de teamkracht op de aanpak: het gezamenlijk belang is leidend, maar het organisatiebelang verdwijnt niet uit beeld. We leren rekening te houden met elkaar, ten dienste van de veiligheid.
- Het vraagt een beperkt ontwikkelbudget; structurele kosten komen pas in beeld nadat de verbeterlag in de oefenpraktijk effectief is gebleken.
- Draagvlak onder en betrokkenheid van professionals is groot. Dit leidt ertoe dat er veel verbetercapaciteit 'in natura' ingezet wordt, deskundigheid en vakmanschap ten volle aangesproken worden, werk als meer betekenisvol wordt ervaren en de 'massa' op de beweging/transformatie groter en sterker wordt.
- De gewenste cultuurverandering vindt in het werk plaats.
- Bestuurlijk en politiek-bestuurlijk wordt er commitment gevraagd op kleine stappen vooruit, die weinig risico bevatten en hun grondslag vinden in het hier en nu in plaats van in een nog onbewezen toekomst. Iedere volgende stap vraagt verantwoording op de vorige.
- Resultaten zijn concreet en werkzaam.

¹⁸ Dit webinar is nog tot iig 18 juli te volgen via medialive.nl/stalking/stalkingondemand/ wachtwoord: Stalkingterugkijken2021

¹⁹ Zoals: De politieacademie geeft in 2020/2021 de opleiding *Veiligheid voorop* landelijk en in alle politie-eenheden voor politie en in ieder geval Veilig Thuis. De verbeteraanpak HG met VT & ZSM kent een scholingsplan waar alle bij ZSM betrokken organisaties aan deelnemen.

Veilig Thuis **Politie** **OM** **RvdK** **3RO** **JenV**

Landelijk Netwerk zorg- straf, aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling
Doe je mee? Vragen? Reacties? info@oavv.nl

